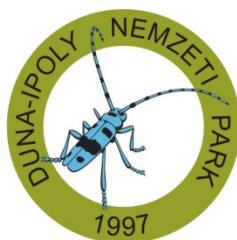

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap:
a vidéki területekbe beruházó Európa

A HUDI20027 Kelet-Mezőföldi löszvölgyek kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve

Budapest
2014

Jelen fenntartási terv az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás igénybevételének részletes szabályairól szóló 43/2012. (V. 3.) VM rendeletben foglaltak alapján készült

Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság

székhely: 1121 Budapest, Költő u. 21.
postacím: 2509 Esztergom, Strázsa-hegy
Tel: 0036-391-4610 Fax: 0036-200-1168
E-mail: dinpi@dinpi.hu
Web: <http://www.dinpi.hu>

Felelős tervezők

Baranyai Zsolt
Fábián Zsófia

Vezető szakértők

Sipos Katalin (természetvédelem)
Csihar László (agrár)

Közreműködő szakértők

Horváth András

© Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2013

Ez a dokumentáció a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény értelmében szerzői jogvédelem alatt áll. A dokumentáció nyilvános, a megfelelő hivatkozások mellett szabadon felhasználható és terjeszthető!

Tartalomjegyzék

I. Natura 2000 fenntartási terv.....	4
1. A terület azonosító adatai	5
1.1. Név	5
1.2. Azonosító kód	5
1.3. Kiterjedés	5
1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek	5
1.5. Érintett települések	5
1.6. Egyéb védettségi kategóriák.....	6
1.7. Tervezési és egyéb előírások	6
2. Veszélyeztető tényezők	7
3. Kezelési feladatok meghatározása	9
3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése	9
3.2. Kezelési javaslatok	9
3.2.1. Élőhelyek kezelése	9
3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés	26
3.2.3. Fajvédelmi intézkedések	26
3.2.4. Kutatás, monitorozás	26
3.2.5. Mellékletek	28
3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében ...	29
3.3.1. Agrártámogatások	29
3.3.2. Pályázatok	29
3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja	31
3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök	31
3.4.2. A kommunikáció címzettjei	32
3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel	34

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai

1.1. Név

Tervezési terület neve: Kelet-Mezőföldi löszvölgyek kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (kjTT)

1.2. Azonosító kód

Tervezési terület azonosítója: HUDI20027

1.3. Kiterjedés

Tervezési terület kiterjedése: 315,5 ha

1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

1.4.1. Jelölő élőhelyek (a *-gal jelöltek kiemelt jelentőségű közösségi élőhelytípusok)

A Natura adatlapon szereplő Natura 2000 jelölő élőhelyek:

- Szubkontinentális peripannon cserjések (40A0)
- Szubpannon sztyeppék (6240)
- Síksági pannon löszgyepek (6250) *
- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (*Festuco-Brometalia*) (6510)

Jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű élőhely:

- Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei (6440)
- Meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (*Festuco Brometalia*) (6210)

1.4.2. Jelölő fajok

A tervezési területen közösségi jelentőségű faj nem szerepel a Natura adatlapon..

1.5. Érintett települések

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészelekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendeletet (a továbbiakban: KvVM rendelet) tartalmazza. A Natura 2000 területek által érintett helyrajzi számokat és így a Natura 2000 jogi státuszt is a KvVM rendelet rögzíti, térképi megjelenítéssel is. A jogi jelleg a megosztással keletkező utód helyrajzi számokra is kiterjed.

Település	Érintett terület (ha)	Település területének érintettsége (%)
<u>FEJÉR MEGYE</u>		
Előszállás	143,83	2,43
Mezőfalva	60,6	0,75
Nagykarácsony	111,04	3,65

1.6. Egyéb védettségi kategóriák

Típus	Kód	Név	Kiterjedés (ha)	Védetté nyilvánító jogszabály száma
Országos ökológiai hálózat övezete	ÖF	ökológiai folyosó	2,27 (0,72%)	2003. évi XXVI. törvény az Országos Területrendezési Tervről
Országos ökológiai hálózat övezete	MT	magterület	310,68 (98,47%)	2003. évi XXVI. törvény az Országos Területrendezési Tervről
Földvár – ex lege	0160	Bolondvár	0,74	határozatban nincs kihirdetve

2. táblázat: Egyéb védettségi kategóriák

1.7. Tervezési és egyéb előírások

1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény állapítja meg a Bolond-vár természetvédelmi terület ex lege védettségét, azonban természetvédelmi kezelési terv a területre nem készült.

1.7.2. Településrendezési eszközök

- Előszállás Község Önkormányzat Képviselő-testületének 85/2005 (IX.26) sz. határozata Előszállás község Szerkezeti Tervéről, valamint 15/2005. (IX.1.) sz. rendelete a Helyi Építési Szabályzatról.
- Mezőfalva Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének 9/2006 (VIII.2.) sz., 7/2008 (VIII.7.) módosításokkal kiegészített rendelete Mezőfalva Nagyközség Helyi Építési Szabályzatáról.
- Nagykarcsony község Önkormányzat Képviselő-testületének 6/2010 (VI.10.) sz. rendelete Nagykarcsony község Helyi Építési Szabályzatáról.

1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek

- 612. sz. Sárosi Erdészeti Tervezési Körzet Második Erdőterve (érvényes 2008. január 1. – 2017. december 31.) Törzskönyvi szám: 30/2008

1.7.4. Körzeti vadgazdálkodási tervek és üzemtervek

- Nagykarcsonyi Karácsony Vadásztársaság (2425 Nagykarcsony, Petőfi u. 27.) 10 éves vadgazdálkodási üzemterve (2007. június). Kódszám: 07-406310-141; 16.4/426/2008. Érvényes: 2017. február 28.
- Mezőfalvai Zrt. Földtulajdonosi Közösség (2422 Mezőfalva-Nagysismánd) 10 éves vadgazdálkodási üzemterve (2007. október). Kódszám: 07-406210-130; 16.4/18-8/2007. Érvényes: 2017. február 28.

1.7.5. Halgazdálkodási tervek

- A kJT területén nyilvántartott halgazdálkodási vízterület nem található.

1.7.6. Vízgyűjtő-gazdálkodási terv

- Vízgyűjtő-gazdálkodási terv 1.11 Sió részvízgyűjtő alegység, 2010. április; Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság; Közép-Dunántúli Környezetvédelmi-és Vízügyi Igazgatóság Felülvizsgálat várható éve: 2015.

2. Veszélyeztető tényezők

Belső veszélyeztető tényezők.

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H= nagy, M= közepes, L= kis jelentőségű)	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
A04.01.02	intenzív birka legeltetés	H	5	Síksági pannon löszgyepek (6250*); Meszes alapközetű félttermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco Brometalia</i>) (6210) A nagykarácsonyi területen az élőhelyekre veszélyes mértéket is elér. A túllegeltetés hatására megindul a terület gyomosodása, és degradációja
A04.02	alullegetetés	M	15	Síksági pannon löszgyepek (6250*) Az előszállási völgyben megindul a növényzet avasodása, ezzel egy időben megjelennek az inváziós fajok, és beindul a nem kívánt szukcesszió.
B02.01.02	erdőfelújítás idegenhonos fafajokkal	H	10	Síksági pannon löszgyepek (6250*); az előszállási völgyben fehér akác (<i>Robinia pseudoacacia</i>), illetve nyugati ostorfa (<i>Celtis occidentalis</i>) Az élőhelyeket teljesen átalakítja, megszűnésükhöz vezet, a gyeperjeszintben jellemző fajok az élőhely átalakulásával eltűnnek.
D02.01.01	villany- és telefon légkábel	L	5	Síksági pannon löszgyepek (6250*) A felújításhoz, karbantartáshoz kapcsolódó taposás a terület zavarásával jár.
F03.01	vadászat	M	100	Síksági pannon löszgyepek (6250*), Meszes alapközetű félttermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco Brometalia</i>) (6210) A tevékenységhez kapcsolódó taposás a terület zavarásával jár.
F03.01.01	vadak károkozása	L	100	Síksági pannon löszgyepek (6250*) Elsősorban a vaddisznók túsúrással visszavetik a növényzet felújulását, illetve a gyeptakarót felsértik.
I01	idegenhonos inváziós fajok jelenléte	L	10	Síksági pannon löszgyepek (6250*), Meszes alapközetű félttermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco Brometalia</i>)

				(6210), Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei (6440) A területen jelen lévő inváziós fajok: fehér akác (<i>Robinia pseudoacacia</i>), nyugati ostorfa (<i>Celtis occidentalis</i>), keskenylevelű ezüstfa (<i>Elaeagnus angustifolia</i>), magas aranyvessző (<i>Solidago gigantea</i>), selyemkóró (<i>Asclepias syriaca</i>), bálványfa (<i>Ailanthus altissima</i>). Az élőhelyeket teljesen átalakítja, megszűnésükhöz vezet, a fajok az élőhely átalakulásával eltűnnek.
K01.03	kiszáradás	M	18	Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei (6440) A terület kiszáradása következtében a szaporodási feltételek romlanak, az élőhely eltűnéséhez vezet.
K02.01	fajösszetétel változás, szukcesszió	L	10	Síksági pannon löszgyepek (6250*), Meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco Brometalia</i>) (6210), Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei (6440). A szukcesszió a löszgyepek és a hozzá kapcsolódó növény és állatfajok eltűnését eredményezi.

3. táblázat: Belső veszélyeztető tényezők

Kívülről ható veszélyeztető tényezők

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H= nagy, M= közepes, L= kis jelentőségű)	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
A 07	biocid termékek, hormonok, kemikáliák használata	M	2	Meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco Brometalia</i>) (6210), Síksági pannon löszgyepek (6250*) Közvetett hatásként jelentkezik, elsősorban ott, ahol a szegélyt túlszántották, vagy szántó határolja a területet. Innen bemosódnak a tápanyagok és a vegyszerek, megbontják a gyepek egyensúlyát, így degradálódik az élőhely.

4. táblázat: Kívülről ható veszélyeztető tényezők

Jövőben ható potenciális veszélyeztető tényező nem ismert a területen.

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

Rendeltetés: Őrizze meg a Mezőföldre valamikor általánosságban jellemző löszgyep és erdősztyepp társulások mára feldarabolódva megmaradt elemeit, az ott található fokozottan védett növény és állatfajok élőhelyeit.

Célkitűzés: A jelölő élőhelyek (Síksági pannon löszgyepek (6250*), Meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (*Festuco Brometalia*) (6210), Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei (6440)) hosszú távú fennmaradását elősegítő kaszálási és legeltetési gyakorlat kialakítása az elsődleges célkitűzés, különös tekintettel a területen található védett és fokozottan védett növényfajok (borzas macskamenta (*Nepeta parviflora*), szennyes ínfű (*Ajuga laxmannii*), stb) védelmében.

- Lényeges beavatkozás az üzemtervezett erdők esetében az erdőfelújításhoz kapcsolódóan az erdősztyepp társulásra utaló erdőállomány kialakítása.
- A legeltetési állattartáshoz jelenleg kapcsolódó delelő –és itatóhelyek felszámolása vagy azok kevésbé érzékeny területre történő áthelyezése.
- Prioritás a szegélyben lévő szántók visszagyepesítése.
- Prioritásként az inváziós fajok (fehér akác (*Robinia pseudoacacia*), nyugati ostorfa (*Celtis occidentalis*), keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*), magas aranyvessző (*Solidago gigantea*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), bálványfa (*Ailanthus altissima*)) terjedésének megállítása, lehetőség szerint minél teljesebb körű eltávolítása.
- A területen kiemelt cél a víztől függő élőhelyek (Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei (6440)) megőrzése a vízháztartás javításával és a fenntartó tájhasználat biztosításával

3.2. Kezelési javaslatok

A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4.§ 5. pontja alapján „(5) A fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.”

Az itt megfogalmazott előírás-javaslatok célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a gazdálkodás kívánatos módjára. Ennek érdekében itt megfogalmazásra kerülnek olyan előírás-javaslatok, amelyek alapul szolgálnak a jövőbeli támogatási programok kidolgozásához. A gazdálkodók számára ezek az előírás-javaslatok a jelen terv alapján kötelezettséget nem jelentenek, betartásuk csak támogatási programokon keresztül, önkéntes vállalás formájában válhat csak kötelezővé. A már más jogszabály vagy hatósági eszköz alapján létező előírások esetében azok kötelező jellegét értelemszerűen az azt megalapozó jogszabály, vagy hatósági eszköz támasztja alá, jelen fenntartási terv ezekre az előírásokra csak utalást tesz.

3.2.1. Élőhelyek kezelése

Legfontosabb feladat az extenzív kaszálás fenntartása, illetve a megfelelő állatlétszámú legeltetés megteremtése a gyepeken. Fontos lenne az erdőfelújítások során az őshonos fafajok telepítésének preferenciája.

A terület kezelésére vonatkozó javaslatokat a gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok tárgyalásával kezdjük, utána következnek a gazdálkodáshoz köthető kezelési javaslatok.

A **gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatokhoz** tartoznak a beruházásokat, fejlesztéseket, területrendezést, vállalkozásokat, illetve az ipari tevékenységeket és turizmust érintő, az adott területre aktuálisan vonatkozó elvek, előírások, valamint a kritikus pontok beazonosítása.

Ezután következnek a **mező-, erdő-, vad- és vízgazdálkodáshoz köthető kezelési javaslatok**. Ezeket először kezelési egységek, majd gazdálkodási módok szerint csoportosítva adjuk meg. **Kezelési egységnek** azt a funkcionálisan egybe tartozó csoportot nevezzük, ami azonos kezelést igénylő élőhelyeket foglal magában, az előírt kezeléseket betartása által biztosítva a területen található jelölő értékek (fajok és/vagy élőhelyek) megőrzését. Az azonos kezelési egységbe tartozó élőhelyek különböző élőhelytípusba is tartozhatnak, és elhelyezkedésük pontszerű, egymástól távoli is lehet; a hangsúly azon van, hogy kezelés szempontjából azonos igényűek. A kezelési egységek lehatárolása alapvetően élőhelyek alapján történt, figyelembe véve a reális gazdálkodási lehetőségeket.

Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok:

- A területen az ipari, valamint bányászati tevékenység végzése nem javasolt.
- Új épület és építmény létesítése – a természetvédelmi célú bemutatás és kezelés érdekében létesítendő építményeken kívül – nem javasolt.
- Gépjárműközlekedés csak az arra kijelölt utakon és a gazdálkodáson közvetlenül kapcsolódó mértékben kívánatos.

Gazdálkodáshoz köthető javaslatok:

A területen elsősorban a kezelés élőhelytípushoz való harmonizációjára lenne szükség. A gyepen a kezelés aránytalan: bizonyos részeket egyáltalán nem kezelik, ahol pedig van állat, ott a nem megfelelő hektáronkénti állategység miatt a gyepek fokozatosan degradálódnak a túllegeltetés miatt. A legeltetés hiánya kapcsán az inváziós fajok elterjedése az elmúlt időszakban felgyorsult, és komoly problémát jelent a területen. Az egyes kezelési egységekhez kötődő élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok minden esetben kizárólag gazdálkodói szándékkal összhangban valósítandók meg

Kezelési egységek:

A tervekészítés során a teljes KJT-re készült ÁNÉR alapú élőhelytérkép és ez alapján több típusú élőhely is megtalálható a területen. Az azonos kezelést igénylő élőhelyek és élőhelykomplexumok és a településrendezési eszközök meghatározta adottság (kijelölt gazdasági területek) alapján az alábbi kezelési egységeket határoztuk le:

KE1: szántó

KE2: nedves kaszálók

KE3: löszgyep kaszálók

KE4: vizes élőhelyek

KE5: legelőterületek

KE6: fás állományok

1. Kezelési egység kódja, neve: KE1 – szántó

Kezelési egység meghatározása:

Ebbe a kezelési egységbe tartozik egy nagyobb kiterjedésű szántó Mezőfalván, valamint a széleken található túlszántások, melyek nem a földhivatali nyilvántartás szerint vannak lehatárolva és kezelve. A szántók kezelésénél az extenzív termelésre törekvés a legfontosabb feladat.

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

ÁNÉR-kód: T1 - Egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák

Natura élőhelytípus: a kezelési egység nem érint Natura élőhelytípust

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Mezőgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- a. ajánlott a szegélybe eső szántók visszagyepesítése a természetes élőhelyre jellemző gyepkeverékekkel
- b. a túlhasznált szántók visszagyepesítése javasolt megfelelő típusú gyepkeverékekkel a földhivatali nyilvántartás szerint

Vadgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- c. Vadgazdálkodási berendezések elhelyezése, vadföldek kialakítása, vad kibocsátása és zárt téri vadtartás nem megengedett

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a. Kötelezően betartandó előírások:

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm.rendeleten. A Natura 2000 területekre vonatkozó gazdálkodási jellegű kötelező előírások és korlátozások a fenntartási terv elfogadásának időpontjában a kezelési egység meghatározó szántóföldi élőhelytípusaira nincsenek. Az esetleges élőhelyrekonstrukció keretében helyreállítható gyepesítés esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait szükséges alapul venni.

b. Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Szántóterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
SZ01	Napnyugtától napkeltéig gépi munkavégzés tilos.
SZ04	Pillangósok esetén természetkímélő kaszálás, vadriasztó lánc használata kötelező.
SZ07	Fokozottan védett, földön fészkelő madárfaj fészkének, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve kaszálást azonnal abba kell hagyni, és haladéktalanul értesíteni kell a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságát. A gazdálkodó értesítésétől számított 3 munkanapon belül az igazgatóság köteles a gazdálkodót a kaszálásra, illetve betakarításra vonatkozó feltételekről tájékoztatni. Amennyiben a megadott határidőn belül nem érkezik válasz, akkor a megkezdett munkavégzés a többi előírás figyelembevételével folytatható.
SZ10	Trágya, műtrágya: természetes vizektől mért 200 m-en belül trágya, műtrágya nem deponálható.
SZ21	Légi kivitelezésű növényvédelem és tápanyag-utánpótlás tilos.
SZ22	Rágcsálóirtó szerek és talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos.
SZ24	Totális gyomirtó szerek használata nem engedélyezhető a területen.
SZ35	Tápanyag-utánpótlás során a műtrágyával kijuttatott nitrogén hatóanyag mennyisége nem haladhatja meg a 90 kg/ha/év mértéket.
SZ43	Fás szárú és lágyszárú energetikai ültetvény telepítése tilos.
SZ44	Fóliasátras és üvegházhasználat tilos.
SZ45	Öntözés tilos.
SZ46	Melioráció tilos.
SZ47	Meszezés tilos.
SZ48	Drénezés tilos.
SZ52	Szántó füves élőhelyé alakítása gyeptelepítéssel.
SZ53	Szántó füves élőhelyé alakítása spontán felhagyással.
SZ54	Szántó füves élőhelyé alakítása, későbbi kezelés nélküli spontán felhagyással, kivéve az inváziós növényfajok irtását.

SZ55	Szántó füves élőhelyé alakítása, lucerna kultúrát követő spontán gyepesedéssel.
SZ60	Magvetéshez kizárólag a közeli természetes gyepről származó magkeveréket, illetve kaszálékot szabad felhasználni.
SZ63	Tájidegen fűmagkeverékekkel történő vetés tilos.
SZ74	Őshonos fajokból álló fasorok, facsoportok, szoliter fák, cserjefoltok telepítése.
Kód	Vadgazdálkodási előírás-javaslatok
VA01	Szóró, szóó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.
VA02	A terület egészén a vadlétszámot olyan szintre kell csökkenteni, hogy az a felújítások sikerességét kerítés hiányában se veszélyeztesse. Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni. <i>Megj: SZ74 alkalmazása esetén.</i>

5. táblázat: A szántó kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Amennyiben mutatkozik rá gazdálkodói szándék, a jogszerűen szántóként hasznosított területek esetében természetvédelmi szempontból a visszagyepesítés valamint mezővédő erdősávok telepítése javasolt a környező jelölő élőhelyek (Síksági pannon löszgyepek (6250*), Meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepék és cserjésedett változataik (*Festuco Brometalia*), Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei (6440)) védelme érdekében.

A jogszerűtlenül szántóként hasznosított területek (Mezőfalva0160/10, 0160/6, 0160/9, 0202/5. Nagykarácsony: 0122/2, 0122/1, 0113/6, 0113/8, 0115/2, Előszállás: 086/63, 086/64, 067, 071/5, 071/2, 071/3, 060/1) esetében természetvédelmi szempontból a visszagyepesítés akár hatósági eszközökkel is javasolt. A visszagyepesítésig szigorú használati korlátozásokat javasolt betartatni. A gyepé alakítás történhet spontán felhagyással, magkeverékkel történő telepítéssel vagy lucernás felhagyásával. A mezővédő erdősávok telepítése általános természetvédelmi szempontból javasolt. A tájat változatosabbá teszi, és egyben védi a megmaradó szántóterületeket a széleroziótól

Kezelési javaslatok indoklása:

A különböző vegyszerhasználati korlátozás-javaslatok a környező jelölő gyepék (Síksági pannon löszgyepek (6250*), Meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepék és cserjésedett változataik (*Festuco Brometalia*), Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei (6440)) védelmében fontosak, ugyanis a bemosódó műtrágyák, illetve vegyszerek károsítják a gyepéket, gyomosodás indul meg, illetve ezáltal könnyebben megtelepednek az inváziós növényfajok (fehér akác (*Robinia pseudoacacia*), nyugati ostorfa (*Celtis occidentalis*), keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*), magas aranyvessző (*Solidago gigantea*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), bálványfa (*Ailanthus altissima*)). Az előírás-javaslatok másik csoportja rekonstrukciós jellegű: a jogszerűtlenül szántóként hasznosított területek esetében a gyepterület növelése érdekében, és idővel, hosszú távon a jelölő élőhelyek (Síksági pannon löszgyepek (6250*), Meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepék és cserjésedett változataik (*Festuco Brometalia*), Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei (6440)) kiterjedésének növekedése érdekében, javasoljuk ezen szántók visszagyepesítését.

2. Kezelési egység kódja, neve: KE2 - nedves kaszálók

Kezelési egység meghatározása:

Ebbe a kezelési egységbe tartozik a mezőfalvi tömb déli része, a Nagykarácsonyhoz tartozó folt déli csücskében egy vékony gypsáv, valamint ez alkotja az előszállási rész gerincét. Fő feladat ezen részek kaszálásának fenntartása, az inváziós fajok terjedésének megállítása.

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

ÁNÉR-kód: B1a - Nem tűzegképző nádasok, gyékényesek es tavikákások

D34 - Mocsárrétek
H5a - Löszgyepek, kötött talajú sztyeprétek
OB - Jellegtelen üde gyepek
OC - Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek
P2a - Üde es nedves cserjések
P2b - Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések
RA - Őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok
S1 – Akác ültetvények

Natura élőhelytípus: 6250* - Síksági pannon löszgyepek
6440 - Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Mezőgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- a völgyek alsó területein lévő gyepterületeken az élőhely fennmaradását szolgáló kaszálások folytatása javasolt
- A területen szerves és műtrágya kijuttatása, tárolása, valamint növényvédőszer tárolása nem javasolt, kijuttatása a fás szárú inváziós fajok irtása során csepegésmentes technológiával kijuttatott gyomirtó vegyszerek és a zárlati károsítók elleni, jogszabályban előírt védekezés kivételével nem támogatott.
- kaszálás időpontja: június 15. után javasolt

Vadgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- Vadgazdálkodási berendezések elhelyezése, vadföldek kialakítása, vad kibocsátása és zárt téri vadtartás nem megengedett

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a. Kötelezően betartandó előírások:

Natura 2000 kijelölés alatt álló területek esetében az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet, valamint a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18) Kormányrendelet előírásait kell betartani. Erdők esetében a 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről, a 2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról rendelkezik a kötelezően betartandó előírásokról, valamint a 612. sz. Sárosi Erdészeti Tervezési Körzet Második Erdőterve (érvényes 2008. január 1. – 2017. december 31.) Törzskönyvi szám: 30/2008.

b. Önkéntesen vállalható előírás- javaslatok:

A gyepeken jelen lévő, illetve a szegélyeken található fás állományok, illetve nádas miatt szükséges az erdőkre vonatkozó előírások alkalmazása

Kód	Gyepterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
GY01	Felülvetés nem megengedett.
GY02	Vegyszeres gyomirtás nem megengedett.
GY14	Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos.
GY15	Tűzpázták létesítése nem megengedett.
GY20	Kizárólag kaszálással történő hasznosítás.
GY24	A gyepek természetvédelmi szempontú égetése csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság egyedi írásos véleménye alapján történhet.
GY26	Inváziós fásszárúak mechanikus irtása kötelező.
GY27	Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén inváziós fásszárúak vegyszeres irtása, a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges.
GY28	A gyepek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell.

GY30	A természetes gyepekben őshonos méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése kötelező.
GY31	A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni kell.
GY32	A működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság általi kijelölésüket követően a fajgazdag, vagy védett fajokat tartalmazó cserjés foltokat nem szabad eltávolítani.
GY33	A gyepterületen előforduló őshonos hagyásfák, hagyásfa csoportok (delelő fák), valamint cserjés foltok eltávolítása nem megengedett.
GY72	Kaszálás június 15. után lehetséges.
GY80	A gyepet évente csak egyszer lehet kaszálni.
GY92	A gyepterület kaszálása, szárzúzása esetén min. 10 cm-es fűtarló biztosítása.
GY99	A kaszálatlan területet évente más helyen kell kialakítani.
GY103	Fokozottan védett földön fészkelő madárfaj fészkeknek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve a kaszálást azonnal be kell fejezni és haladéktalanul értesíteni kell a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságot és javaslata alapján a talált fészkek körül 0,5-1 hektáros védőterületet kell kialakítani.
GY112	Tisztító kaszálás, szárzúzás szeptember 1. után kezdhető meg, amely alól kivételt képez július 15-ei dátummal az inváziós növényfajok konkrét állományait érintő kaszálás és szárzúzás.
GY116	A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak elhelyezése tilos.
GY117	Éjszakázó helyek, ideiglenes karámok és jószágállások helyét a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges..
Kód	Erdőterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
E12	A tisztások fátlan állapotban tartása, tisztásként való további nyilvántartása.
E18	A ritka fajhoz tartozó, vagy odvas, vagy böhöncös, vagy idős vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése az elő- és véghasználatok során.
E25	Erdészeti termékek szállításának, faanyag közelítésének korlátozása gyepterületen, tisztáson (a közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok védelme érdekében).
E39	A mikroélőhelyek fenntartása.
E67	Az idegenhonos és tájidegen fafajú szabad rendelkezésű erdők és fásítások felújításának elhagyása, azok más művelési ágban (pl. gyep) történő hasznosítása.
E69	A környező gyepterületek védelme érdekében az erdészeti tájidegen fafajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása..
E70	Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett:: <ul style="list-style-type: none"> • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése.. • Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, faszárú: augusztus-szeptember. • Alkalmazás – a faszárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással.. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják.. • Erdészeti felhasználásra engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában).. • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer.. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással.

E73	Inváziós fás szárú növényfajok visszaszorítása során azok mechanikai eltávolítása a növények sikeres vegyszeres irtását követően.
Kód	Vizes területekre vonatkozó előírások
V16	A halastavak medrének kotrásából származó iszap a parton nem deponálható, azt a területről el kell szállítani.
V58	Nádat deponálni, válogatni a területen tilos.
Kód	Vadgazdálkodási előírás-javaslatok
VA01	Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.

6. táblázat: A nedves kaszáló kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A jelölő gyepekben (Síksági pannon löszgyepek (6250*), Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei (6440)) szórványosan meg kell őrizni facsoportokat, cserjés foltokat az élőhelyek változatosabbá tétele érdekében. Javasolt azonban a túlzottan cserjésedő, erdősödő területek gyeppé alakítása, helyreállítva ezzel a jelölő gyeptársulásokat, megőrizve azok kiterjedését. Az élőhelyeken található nádasok letermelése nem javasolt a vizes élőhelyek, illetve a nádas körül található gyepek védelme érdekében. Az idegenhonos inváziós fajok (fehér akác (*Robinia pseudoacacia*), nyugati ostorfa (*Celtis occidentalis*), keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*), magas aranyvessző (*Solidago gigantea*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), bálványfa (*Ailanthus altissima*)) megjelenése esetén azok eltávolítását szükséges elvégezni

Kezelési javaslatok indoklása:

Az előírások betartása ideális feltételeket teremt a jelölő élőhelyek (Síksági pannon löszgyepek (6250*), Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei (6440)) fennmaradása, illetve kiterjedésének megőrzése érdekében. A kaszálás bevezetése és fenntartása megakadályozza a területen végbemenő szukcessziós folyamatokat, így megőrizve a jelölő élőhelyeket. A környező erdős területekről, és a területen belüli faállományokból történő szállítás és munkálatok szabályozása csökkenti a környező jelölő élőhelyek sérülését.

3. Kezelési egység kódja, neve: KE3 - löszgyep kaszálók

Kezelési egység meghatározása:

Ebbe a kezelési egységbe tartozik a mezőfalvi blokk keleti csücske, Nagykarácsonyban a völgyek alja, az alacsonyabb térszíneken levő gyepek, illetve előszállási rész déli vége. Fő célkitűzés ezen területek kaszálásának biztosítása, és fenntartása.

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

ÁNÉR-kód: B1a - Nem tőzegképző nádasok, gyékényesek es tavikákások
H5a - Löszgyepek, kötött talajú sztyeprétek
D34 - Mocsárrétek
P2b - Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések
S1 - Akác ültetvények

Natura élőhelytípus: 6250* - Síksági pannon löszgyepek

6440 - Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok::

Mezőgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- kaszálás időpontja: június 15. után javasolt
- a völgyek alsó területein lévő gyepterületeken az élőhely fennmaradását szolgáló kaszálások folytatása javasolt
- A területen szerves és műtrágya kijuttatása, tárolása, valamint növényvédőszer tárolása nem javasolt, kijuttatása a fás szárú inváziós fajok irtása során csepegésmentes

technológiával kijuttatott gyomirtó vegyszerek és a zárlati károsítók elleni, jogszabályban előírt védekezés kivételével nem támogatott.

d. legeltetni lehet

Vadgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

e. Vadgazdálkodási berendezések elhelyezése, vadföldek kialakítása, vad kibocsátása és zárt téri vadtartás nem megengedett

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a. Kötelezően betartandó előírások:

Natura 2000 kijelölés alatt álló területek esetében az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet, valamint a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18) Kormányrendelet előírásait kell betartani. Erdők esetében a 2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról rendelkezik a kötelezően betartandó előírásokról, valamint a 612. sz. Sárosi Erdészeti Tervezési Körzet Második Erdőterve (érvényes 2008. január 1. – 2017. december 31.) Törzskönyvi szám: 30/2008 érvényes.

b. Önkéntesen vállalható előírás- javaslatok:

A gyepeken jelen lévő, illetve a szegélyeken található fás állományok, illetve nádasok miatt szükséges az erdőkre vonatkozó előírások alkalmazása

Kód	Gyepterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
GY01	Felülvetés nem megengedett.
GY02	Vegyszeres gyomirtás nem megengedett.
GY14	Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos.
GY15	Tűzpászták létesítése nem megengedett.
GY22	Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás.
GY24	A gyepek természetvédelmi szempontú égetése csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság egyedi írásos véleménye alapján történhet.
GY26	Inváziós fásszárúak mechanikus irtása kötelező.
GY27	Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén inváziós fásszárúak vegyszeres irtása, a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges.
GY28	A gyepek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell.
GY30	A természetes gyepekben őshonos méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése kötelező.
GY31	A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni kell.
GY32	A működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság általi kijelölésüket követően a fajgazdag, vagy védett fajokat tartalmazó cserjés foltokat nem szabad eltávolítani.
GY33	A gyepterületen előforduló őshonos hagyásfák, hagyásfa csoportok (delelő fák), valamint cserjés foltok eltávolítása nem megengedett.
GY41	Legeltetési sűrűség 0,2-1,0 ÁE/ha.
GY64	Kaszáló sarjülegeltetését a kaszálás napjától számított 30 napon belül megkezdeni tilos.
GY67	Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék.
GY68	Legeltethető állatfaj: juh.
GY69	Legeltethető állatfaj: kecske.
GY80	A gyepeket évente csak egyszer lehet kaszálni.
GY92	A gyepterület kaszálása, szárzúzása esetén min. 10 cm-es fűtarló biztosítása.

GY99	A kaszálatlan területet évente más helyen kell kialakítani.
GY103	Fokozottan védett földön fészkelő madárfaj fészkének, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve a kaszálást azonnal be kell fejezni és haladéktalanul értesíteni kell a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságot és javaslata alapján a talált fészkek körül 0,5-1 hektáros védőterületet kell kialakítani.
GY112	Tisztító kaszálás, szárzúzás szeptember 1. után kezdhető meg, amely alól kivételt képez július 15-ei dátummal az inváziós növényfajok konkrét állományait érintő kaszálás és szárzúzás.
GY116	A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak elhelyezése tilos.
GY117	Éjszakázó helyek, ideiglenes karámok és jószágállások helyét a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges..
Kód	Erdőterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
E12	A tisztások fátlan állapotban tartása, tisztásként való további nyilvántartása.
E18	A ritka fajhoz tartozó, vagy odvas, vagy böhöncös, vagy idős vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése az elő- és véghasználatok során.
E25	Erdészeti termékek szállításának, faanyag közelítésének korlátozása gyepterületen, tisztáson (a közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok védelme érdekében).
E39	A mikroélőhelyek fenntartása.
E67	Az idegenhonos és tájidegen fafajú szabad rendelkezésű erdők és fásítások felújításának elhagyása, azok más művelési ágban (pl. gyp) történő hasznosítása.
E69	A környező gyepterületek védelme érdekében az erdészeti tájidegen fafajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása.
E70	Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett:: <ul style="list-style-type: none"> • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése.. • Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, fás szárú: augusztus-szeptember. • Alkalmazás – a fás szárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással.. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják.. • Erdészeti felhasználásra engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában).. • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer.. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással.
E73	Inváziós fás szárú növényfajok visszaszorítása során azok mechanikai eltávolítása a növények sikeres vegyszeres irtását követően.
Kód	Vizes területekre vonatkozó előírás-javaslatok
V16	A halastavak medrének kotrásából származó iszap a parton nem deponálható, azt a területéről el kell szállítani.
V58	Nádat deponálni, válogatni a területen tilos.
Kód	Vadgazdálkodási előírás-javaslatok
VA03	A területen szóró, vadetető, szózó nem létesíthető.

7. táblázat: A löszgyep kaszáló kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A jelölő gyepekben (Síksági pannon löszgyepék (6250*), Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei (6440)) szórványosan meg kell őrizni facsoportokat, cserjés foltokat az élőhelyek változatosabbá tétele érdekében. Javasolt azonban a túlzottan cserjésedő, erdősödő területek gyepé alakítása, helyreállítva ezzel a jelölő gyep társulásokat, megőrizve azok kiterjedését. Az élőhelyeken található nádasok letermelése nem javasolt a vizes élőhelyek, illetve a nádas körül található gyepek védelme érdekében. Az idegenhonos inváziós fajok (fehér akác (*Robinia pseudoacacia*), nyugati ostorfa (*Celtis occidentalis*), keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*), magas aranyvessző (*Solidago gigantea*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), bálványfa (*Ailanthus altissima*)) megjelenése esetén azok eltávolítását szükséges elvégezni.

Kezelési javaslatok indoklása:

Az előírások betartása ideális feltételeket teremt a jelölő élőhelyek (Síksági pannon löszgyepék (6250*), Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei (6440)) fennmaradása, illetve kiterjedésének megőrzése érdekében. A meghatározott legelő állategység biztosítja a gyeppel megfelelő állapotát, mind az alul-, mind a túllegeltetést kizárja. Az ideális kezelés a legeltetés, amennyiben ez nem valósul meg, úgy a gyep területek fenntartó kaszálása is elfogadható. Az inváziós fás szárúak (fehér akác (*Robinia pseudoacacia*), bálványfa (*Ailanthus altissima*), keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*)) irtása a gyep fátlan állapotban tartását szolgálja, a jelölő élőhelyek kiterjedése az intézkedések által nem csökken. A környező erdős területekről történő szállítás és munkálatok mérséklése csökkenti.

4. Kezelési egység kódja, neve: KE4 - vizes élőhelyek

Kezelési egység meghatározása:

Ebbe a kezelési egységbe tartoznak a területen található nádasok, az előszállási tó, illetve az árkok és csatornák. Fő feladat a meglévő vízmennyiség helyben tartása. Levezetése veszélyezteti a jelölő élőhelyeket és a hozzájuk kapcsolódó fajokat egyaránt.

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

ÁNÉR-kód: B1a - Nem tőzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások
OB - Jellegtelen üde gyep
S3 - Egyéb ültetett tájidegen lombos erdők
U9 - Allóvizek

Natura élőhelytípus: a kezelési egységet nem érinti Natura 2000 élőhely

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Vízgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- vízvezetés nem javasolt, árkok mederkarbantartása nem indokolt
- nádvágás végezhető a területen
- az esetleg szükségesé váló kotrássorán kitermelésre került anyagot a Natura 2000 területen belül tárolni nem javasolt

Vadgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- Vadgazdálkodási berendezések elhelyezése, vadföldek kialakítása, vad kibocsátása és zárt téri vadtartás nem megengedett
- Kizárólag acélsörét használata javasolt.
- Fokozottan védett faj megjelenése esetén vízivad vadászat időbeni és térbeli korlátozása javasolt

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

- Kötelezően betartandó előírások.**

A nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 83/2014. (III. 14.)

Kormányrendelet. Natura 2000 kijelölés alatt álló területek esetében az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet, valamint a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18) Kormányrendelet előírásait kell betartani. Erdők esetében a 2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról rendelkezik a kötelezően betartandó előírásokról, valamint a 612. sz. Sárosdi Erdészeti Tervezési Körzet Második Erdőterve (érvényes 2008. január 1. – 2017. december 31.) Törzskönyvi szám: 30/2008 érvényes

b. Önkéntesen vállalható előírás-javaslat:

Kód	Vizes területekre vonatkozó előírás-javaslatok
V01	A területen, a növényvédelmet kizárólag vizekre és vízben élő szervezetekre nem veszélyes minőségű anyagokkal és kizárólag inváziós növényfajok irtása céljából lehet végezni.
V07	A gazdálkodási tevékenység során a gyepfelszín maradandó károsodása tilos.
V09	Felszíni vizekből történő öntözés csak az illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges.
V10	Halastavak medrének meszezése tilos.
V13	Nyílt vízfelületek hínárvágással történő mozaikos (max. 2 ha) kialakítása szükséges, melynek időpontját a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni kell.
V16	A halastavak medrének kotrásából származó iszap a parton nem deponálható, azt a területéről el kell szállítani.
V17	Április 1. és július 15. között tókaszállás tilos.
V19	Idegenhonos halfajok visszaszorítása kötelező, idegenhonos halfaj telepítése tilos.
V33	A szaporodási időszakban a tó feltöltését követően a – tervezett lehalászási időszakoktól eltekintve – a tó vízszintje legfeljebb +/- 20 cm-t ingadozhat.
V42	A nádaratás megkezdése előtt 48 órával a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságot értesíteni kell.
V45	November 1. és február 15. között lehet nádaratást folytatni, a mindenkori időjárási és talaviszonyok figyelembe vételével.
V50	A nádas minimum 20-30%-át nem szabad learatni.
V53	A hagyásfoltot 5 évig fenn kell tartani, az 5. évben aratása kötelező, és a következő hagyásfoltot eltérő helyen kell kialakítani.
V57	A betakarítás során a nád rizómájának megsértését kerülni kell.
V58	Nádat deponálni, válogatni a területen tilos.
Kód	Vadgazdálkodási előírás-javaslatok
VA01	Szóró, szóó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.

8. táblázat: A vizes élőhelyek kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egységet konkrétan érintő rekonstrukciós és fejlesztési javaslatok nincsenek.

Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok betartásával biztosítható a nádasok, és vízfolyások fennmaradása. A mozaikos nádvágás, avas nád meghagyása az élőhelyet változatosabbá teszi, elősegíti nyílt vízfelületek és sokéves növényzettel borított részek kialakulását

5. Kezelési egység kódja, neve: KE5 – legelőterületek

Kezelési egység meghatározása:

Ebbe a kezelési egységbe tartoznak a domboldalakon lévő, kaszálásra alkalmatlan gyepek. Itt elsősorban a legelő állatállomány meghonosítása a fő cél, ugyanis az inváziós fajok kezelés hiányában erőteljesen terjednek.

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

ANÉR-kód: D34 – Mocsárrétek

H4- Erdőssztyeprétek, félszáraz irtásrétek, száraz magaskórósok

H5a - Löszgyepek, kötött talajú sztyeprétek

OB - Jellegtelen üde gyepek

OC - Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek

P2b - Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések

P8 – Vágásterületek

S1 - Akác ültetvények

S6 - Nem őshonos fafajok spontán állományai

S7 - Nem őshonos fajú facsoportok, erdősavok és faszorok

Natura élőhelytípus: 6210 - Meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (*Festuco Brometalia*)

6250* - Síksági pannon löszgyepek

6440 - Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Mezőgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- a. a völgyek oldalában elhelyezkedő pannon síksági löszgyepeken a legeltetés folytatása javasolt, amit az ott található fokozottan védett és védett növények szaporodásához kapcsolódóan kellene meghatározni
- b. fokozott figyelemmel kellene lenni az inváziós fajokra, azokat mechanikus (esetén vegyszeres) megoldással ki kellene szorítani a területről.
- c. a téli legeltetés a területen engedélyhez kötött
- d. az itató/delelőhelyek kijelölését a területileg illetékes Nemzeti Parkkal egyeztetve szükséges végezni
- e. az inváziós fajokkal – keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*), bálványfa (*Ailanthus altissima*), fehér akác (*Robinia pseudoacacia*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), nyugati ostorfa (*Celtis occidentalis*) – cserjésedő, fásodó legelőterületeken gondoskodni kellene ezen fajok visszaszorításáról és a legeltetés fenntartásáról.
- f. a legelőterületek kaszálhatóak

Vadgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- g. Vadgazdálkodási berendezések elhelyezése, vadföldek kialakítása, vad kibocsátása és zárt téri vadtartás nem megengedett

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

- a. Kötelezően betartandó előírások.

Natura 2000 kijelölés alatt álló területek esetében az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet, valamint a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18) Kormányrendelet előírásait kell betartani. Erdők esetében a 2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról rendelkezik a kötelezően betartandó előírásokról, valamint a 612. sz. Sárosi Erdészeti Tervezési Körzet Második Erdőterve (érvényes 2008. január 1. – 2017. december 31.) Törzskönyvi szám: 30/2008 érvényes

- b. Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

A gyepeken jelen lévő, illetve a szegélyeken található fás állományok miatt szükséges az erdőkre vonatkozó előírások alkalmazása.

Kód	Gyepterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
GY01	Felülvetés nem megengedett.
GY02	Vegyszeres gyomirtás nem megengedett.
GY14	Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos.
GY15	Tűzpászták létesítése nem megengedett.
GY18	Kizárólag legeltetéssel történő hasznosítás.
GY24	A gyepek természetvédelmi szempontú égetése csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság egyedi írásos véleménye alapján történhet.
GY26	Inváziós fásszárúak mechanikus irtása kötelező.
GY27	Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén inváziós fásszárúak vegyszeres irtása, a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges.
GY28	A gyepek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell.
GY30	A természetes gyepekben őshonos méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése kötelező.
GY31	A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni kell.
GY32	A működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság általi kijelölésüket követően a fajgazdag, vagy védett fajokat tartalmazó cserjés foltokat nem szabad eltávolítani.
GY33	A gyepterületen előforduló őshonos hagyásfák, hagyásfa csoportok (delelő fák), valamint cserjés foltok eltávolítása nem megengedett.
GY41	Legeltetési sűrűség 0,2-1,0 ÁE/ha.
GY44	A legeltetési sűrűséget a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges.
GY49	Villanypásztor használata nem megengedett.
GY67	Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék.
GY68	Legeltethető állatfaj: juh.
GY69	Legeltethető állatfaj: kecske.
GY92	A gyepterület kaszálása, szárzúzása esetén min. 10 cm-es fűtarló biztosítása.
GY99	A kaszátlan területet évente más helyen kell kialakítani.
GY103	Fokozottan védett földön fészkelő madárfaj fészkének, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve a kaszálást azonnal be kell fejezni és haladéktalanul értesíteni kell a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságot és javaslata alapján a talált fészkek körül 0,5-1 hektáros védőterületet kell kialakítani.
GY104	Tisztító kaszálás csak az inváziós gyomnövényekkel fertőzött foltokon lehetséges.
GY112	Tisztító kaszálás, szárzúzás szeptember 1. után kezdhető meg, amely alól kivételt képez július 15-ei dátummal az inváziós növényfajok konkrét állományait érintő kaszálás és szárzúzás.
GY114	Legelőterületen a tisztító kaszálást és szárzúzást úgy kell végezni, hogy az őshonos legelőgyomokkal terhelt területrészek 50%-nál nagyobb arányban ne sérüljenek.
GY116	A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak elhelyezése tilos.
GY117	Éjszakázó helyek, ideiglenes karámok és jószágállások helyét a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges..
Kód	Erdőterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
E12	A tisztások fátlan állapotban tartása, tisztásként való további nyilvántartása.
E18	A ritka fajhoz tartozó, vagy odvas, vagy böhöncös, vagy idős vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése az elő- és véghasználatok során.
E25	Erdészeti termékek szállításának, faanyag közelítésének korlátozása gyepterületen, tisztáson (a közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok védelme érdekében).

E39	A mikroélőhelyek fenntartása.
E67	Az idegenhonos és tájidegen fafajú szabad rendelkezésű erdők és fásítások felújításának elhagyása, azok más művelési ágban (pl. gyepterület) történő hasznosítása.
E69	A környező gyepterületek védelme érdekében az erdészeti tájidegen fafajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása..
E70	<p>Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett::</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése.. • Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, fás szárú: augusztus-szeptember. • Alkalmazás – a fás szárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással.. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják.. • Erdészeti felhasználásra engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában).. • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer.. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással.
E73	Inváziós fás szárú növényfajok visszaszorítása során azok mechanikai eltávolítása a növények sikeres vegyszeres irtását követően.
Kód	Vadgazdálkodási előírás-javaslatok
VA01	Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.

9. táblázat: A legelőterületek kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A gyepekben szórványosan meg kell őrizni facsoportokat, cserjés foltokat az élőhelyek (Síksági pannon löszgyepek (6250*), Meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (*Festuco-Brometalia*) (6210), Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei (6440)) változatosabbá tétele érdekében. Javasolt azonban a túlzottan cserjésedő, erdősödő területek gyepké alakítása, helyreállítva ezzel a jelölő gyeptársulásokat, megőrizve azok kiterjedését. Az idegenhonos inváziós fajok (fehér akác (*Robinia pseudoacacia*), nyugati ostorfa (*Celtis occidentalis*), keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*), magas aranyvessző (*Solidago gigantea*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), bálványfa (*Ailanthus altissima*)) megjelenése esetén azok eltávolítását szükséges elvégezni.

Kezelési javaslatok indoklása:

Az előírások betartása ideális feltételeket teremt a jelölő élőhelyek ((Síksági pannon löszgyepek (6250*), Meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (*Festuco-Brometalia*) (6210), Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei (6440)) fennmaradása, illetve kiterjedésének megőrzése érdekében. A meghatározott legelő állategység biztosítja a gyepterület megfelelő állapotát, mind az alul-, mind a túllegeltetést kizárja. Az ideális kezelés a legeltetés, amennyiben ez nem valósul meg, úgy a gyepterületek fenntartó kaszálása is elfogadható. Az inváziós fás szárúak (fehér akác (*Robinia pseudoacacia*), nyugati ostorfa (*Celtis occidentalis*), keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*), magas aranyvessző (*Solidago gigantea*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), bálványfa (*Ailanthus altissima*)) irtása a gyepek fátlan állapotban tartását szolgálja, a jelölő élőhelyek kiterjedése az intézkedések által nem csökken. A környező erdős területekről történő szállítás és munkálatok mérséklése csökkenti

6. **Kezelési egység kódja, neve: KE6 - fás állományok**

Kezelési egység meghatározása:

Ebbe a kezelési egységbetartoznak az üzemtervezett erdőrészek (Nagykarácsony: 16/A; 16/B; 16/C; 16/D1; 16/D2; 16/E, 16/F; 16/G; 16/NY, Előszállás: 7/B, 7/ C, 7/D, 7/E, 8/A; 8/B, 8/C, 9/A, 9/B, 9/C, 9/E, 10/A, 10/B, 10/C). Legfontosabb feladat az idegenhonos fafajok őshonosra cserélése lenne.

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

ÁNÉR-kód: B1a - Nem tűzegképző nádasok, gyékényesek es tavikákások
D34 - Mocsárrétek
H4 - Erdőssztyeprétek, félszáraz irtásrétek, száraz magaskórósok
H5a - Löszgyepek, kötött talajú sztyeprétek
OB - Jellegtelen üde gyeppek
OC - Jellegtelen száraz-félszáraz gyeppek
P2b - Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések
S1 – Akác ültetvények
S3 - Egyéb ültetett tájidegen lombos erdők
S7 - Nem őshonos fajú facsoportok, erdősávok és fasorok

Natura élőhelytípus: 6210 - Meszes alapközetű féltermészetes száraz gyeppek és cserjésedett változataik (*Festuco Brometalia*)
6250* - Síksági pannon löszgyepek
6440 - Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Erdőgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- a. üzemtervezett erdők meghatározó állománya az fehér akác (*Robinia pseudoacacia*). Az erdőfelújítások során előtérbe kellene helyezni az őshonos fajokkal történő helyettesítést.

Vadgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- b. Vadgazdálkodási berendezések elhelyezése, vadföldek kialakítása, vad kibocsátása és zárt téri vadtartás nem megengedett

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a. Kötelezően betartandó előírások:

Natura 2000 kijelölés alatt álló területek esetében az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet, valamint a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18) Kormányrendelet előírásait kell betartani. Erdők esetében a 2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról rendelkezik a kötelezően betartandó előírásokról, valamint a 612. sz. Sárosdi Erdészeti Tervezési Körzet Második Erdőterve (érvényes 2008. január 1. – 2017. december 31.) Törzskönyvi szám: 30/2008 érvényes..

b. Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Erdőterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
E04	Közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok populációinak, továbbá a természetes és természetszerű erdők 200 m-es körzetében idegenhonos fafajok telepítése nem megengedett.
E05	Erdészeti szempontból tájidegen fafajok erdőtelepítésben való alkalmazásának mellőzése.
E06	Idegenhonos fafajok telepítésének mellőzése.

E18	A ritka fajhoz tartozó, vagy odvas, vagy böhöncös, vagy idős vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése az elő- és véghasználatok során.
E20	Fokozottan védett jelölő madárfaj fészkenek (madárfajtól függően meghatározott) körzetében fészkelési időszakban az erdőgazdálkodási tevékenység korlátozása.
E25	Erdészeti termékek szállításának, faanyag közelítésének korlátozása gyepterületen, tisztáson (a közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok védelme érdekében).
E26	Az előhasználatok során az elegyfa fajok alsó és felső lombkorona szintben hagyása, fenntartása, lehetőség szerint a természetes erdőtársulásra/közösségi jelentőségű élőhelyre jellemző összetételben, mennyiségben és többé-kevésbé egyenletes eloszlásban..
E28	Őshonos fafajokkal jellemezhető faállományokban a nevelővágások során az idegenhonos fa- és cserjefajok egyedszámának minimális szintre szorítása, illetve lehetőség szerinti teljes eltávolítása.
E29	A egyes összetételű faállományokban a nevelővágásokat minden esetben az őshonos fafajok javára kell elvégezni.
E30	Az idegenhonos vagy tájidegen fafajokkal jellemezhető faállományokban a nevelővágások során az őshonos fafajok egyedeinek megőrzése az alsó- és a cserjeszintben is..
E31	A nevelővágások során az intenzíven terjedő fafajok teljes mértékű eltávolításai.
E35	Fahasználatok során a kitermelt faanyag vonszolósos közelítésének mellőzése.
E37	Tájhonos fafajú állományok véghasználata során az idős állományban legalább 5% területi lefedettséget biztosító mikroélőhely visszahagyása, lehetőleg az idős állomány szerkezetét és összetételét is reprezentáló formájában.
E47	Az erdő talajának megóvása érdekében a teljes talaj-előkészítés elhagyása.
E49	Az eredeti talajállapot fenntartása érdekében a talaj-előkészítés és a tuskózás elhagyása.
E51	Felújítás táj- és termőhelyhonos fafajokkal, illetve faállomány típusossal.
E52	Őshonos fafajú faállomány táj- és termőhelyhonos fa- és cserjefajokkal történő felújítása..
E57	Az erdőfelújításban, pótlásban, állománykiegészítésben kizárólag tájhonos fafaj alkalmazása.
E63	Tájidegen fafajokból álló erdősítés legalább 20% elegyarányban tájhonos fafajokkal elegyítendő.
E65	Intenzíven terjedő idegenhonos fafaj felújításokban történő alkalmazásának teljes körű mellőzése.
E67	Intenzíven terjedő idegenhonos fafaj felújításokban történő alkalmazásának teljes körű mellőzése.
E68	Totális gyomirtó szerek használata csak szelektív módon és csak intenzíven terjedő, inváziós lágú és fás szárú fajok ellen alkalmazható a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt előzetes egyeztetést követően.
E69	A környező gyepterületek védelme érdekében az erdészeti tájidegen fafajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása.
E70	<p>Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett::</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése.. • Javasolt alkalmazási idő: lágú szárú: május-június, fás szárú: augusztus-szeptember. • Alkalmazás – a fás szárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással.. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják.. • Erdészeti felhasználásra engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában).. • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a

	vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer.. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással.
E73	Inváziós fás szárú növényfajok visszaszorítása során azok mechanikai eltávolítása a növények sikeres vegyszeres irtását követően.
Kód	Vadgazdálkodási előírás-javaslatok
VA01	Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.
VA02	A terület egészén a vadlétszámot olyan szintre kell csökkenteni, hogy az a felújítások sikerességét kerítés hiányában se veszélyeztesse. Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni.

10. táblázat: A fás állományok kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Amennyiben mutatkozik rá gazdálkodói szándék, az idegenhonos fafajú erdő-állományok őshonossá történő átalakítása természetvédelmi szempontból támogatandó, elsősorban a jelölő élőhelyekkel ((Síksági pannon löszgyepek (6250*), Meszes alapközetű félttermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (*Festuco-Brometalia*) (6210), Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei (6440)) szomszédos területeken. A szerkezetátalakítás során javasolt a teljes talajelőkészítés és tuskózás mellőzése, a környező jelölő élőhelyeket veszélyeztető gyomosodás elkerülése érdekében. Kiemelt jelentőségű az akác lehetőség szerinti legkörültekintőbb letermelése, a sarjak keletkezésének elkerülése érdekében..

Kezelési javaslatok indoklása:

Az előírások betartása ideális feltételeket teremt a környező jelölő gyepek fennmaradásának. Az idegenhonos, inváziós fajok eltávolítása a területről megakadályozza a fás állományokkal határos Natura 2000 jelölő gyepek élőhelyek ((Síksági pannon löszgyepek (6250*), Meszes alapközetű félttermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (*Festuco-Brometalia*) (6210), Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei (6440)) beerdősülését. A kíméletes erdőgazdálkodás változatos szerkezetű erdőt eredményez, mely a jelölő fajokon kívül a területen esetlegesen és potenciálisan előforduló egyéb védett fajok, madarak fennmaradását is elősegíti. A túltartott vadállomány taposásával, túrásával a jelölő élőhelyet károsíthatja, ezért szükséges a megfelelő szinten tartása. A vadat vonzó létesítmények lokálisan gyomosító hatásúak, ezért elhelyezésük nem javasolt.

Kezelési egységek összefoglaló táblázata:

	Erdő	Gyep	Vizes	Szántó
szántó				SZ01, SZ04, SZ07, SZ10, SZ21, SZ22, SZ24, SZ35, SZ43, SZ44, SZ45, SZ46, SZ47, SZ48, SZ52, SZ53, SZ54, SZ55, SZ60, SZ63,

				SZ74
nedves kaszáló	E18; E25; E67; E69; E70; E73	GY01, GY02, GY09-15, GY20, GY24, GY26, GY27, GY28, GY30, GY31, GY32, GY33, GY72, GY80, GY92, GY99, GY103, GY112, GY116	V7; V16; V58	
lőszgyep kaszáló	E18; E25; E67; E69; E70; E73	GY01, GY02, GY09-15, GY22, GY24, GY26, GY27, GY28, GY30, GY31, GY32, GY33, GY41, GY47, GY64, GY67, GY68, GY69, GY80, GY92, GY99, GY103, GY112, GY116	V7; V16; V58	
vizes élőhely			V01, V07, V09, V10, V1, V16, V17, V19, V33, V42, V45, V50, V53, V57, V58	
legelőterület	E18; E25; E67; E69; E70; E73	GY01, GY02, GY09-15, GY18, GY24, GY26, GY27, GY28, GY30, GY31, GY32, GY33, GY41, GY44, GY47, GY49, GY67, GY68, GY69, GY92, GY99, GY103, GY104, GY112, GY114, GY116	V7; V16; V58	
fás állományok	E04, E05, E06, E18, E20, E25, E26, E28, E29, E30, E31, E35, E37, E47, E49, E51, E52, E57, E63, E65, E67, E68, E69, E70, E73			

11. táblázat: *Kezelési egységek összefoglaló táblázata*

3.2.2. *Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés*

A terület széleinél gyakori a gyepek túlszántása, azaz a szegélyen lévő szántók nem a földhivatali nyilvántartás szerint vannak művelve, hanem kisebb-nagyobb foltokban átlógnak a gyepebe. Ezek megfelelő magkeveréssel történő visszagyepesítése javasolt. (Részletesen kifejtve ld.: KE1) Amennyiben mutatkozik rá gazdálkodói szándék, az idegenhonos fafajú erdő-állományok őshonossá történő átalakítása természetvédelmi szempontból támogatandó, elsősorban a jelölő élőhelyekkel ((Síksági pannon lőszgyepek (6250*), Meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (*Festuco-Brometalia*) (6210), Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétei (6440)) szomszédos területeken.. (Részletesen kifejtve ld.: KE6) A

gyepekben szórványosan meg kell őrizni facsoportokat, cserjés foltokat, javasolt azonban a túlzottan cserjésedő, erdősdő területek gyepé alakítása, helyreállítva ezzel a jelölő gyeptársulásokat, megőrizve azok kiterjedését. Az idegenhonos inváziós fajok (fehér akác (*Robinia pseudoacacia*), nyugati ostorfa (*Celtis occidentalis*), keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*), magas aranyvessző (*Solidago gigantea*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), bálványfa (*Ailanthus altissima*)) megjelenése esetén azok eltávolítását szükséges elvégezni (Részletesen kifejtve ld.: KE2, KE3, KE5).

3.2.3. Fajvédelmi intézkedések

A területen előforduló védett fajokkal kapcsolatosan a fajvédelmi intézkedések élőhely kezelési jellegűek, így beépültek a kezelési egységekre megfogalmazott javaslatok közé. Ennél fogva a kezelési egységekre vonatkozó előírás-javaslatok révén az itt előforduló védett fajok fennmaradása biztosított.

3.2.4. Kutatás, monitorozás

A természetvédelmi szempontú rendszeres felmérések a Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) sztenderd protokolljai alapján készülnek. A felmérések egyrészt a védett és veszélyeztetett fajok egyes populációinak változását követi nyomon, másrészt veszélyeztetett és vagy természetközeli társulások megfigyelésére irányulnak.

A Kelet-Mezőföldi löszvölgyek területén rendszeresen felmérésre kerülnek az NBmR keretein belül az alább felsorolt védett és fokozottan védett növényfajok. A felméréseket minden esetben az NBmR „Védett edényes növényfajok monitorozása” (Bata et al., 2011) protokollban lefektetett módszerek alapján végzik a szakemberek. Az egyes fajok után felsoroljuk az NBmR szerinti mintavételi módszert és a Natura 2000 területen belül elhelyezkedő mintavételi helyeket (település, dűlő megjelöléssel.)

Faj	Felmért terület neve	Felmérés módszere
Borzas macskamenta (<i>Nepeta parviflora</i>)	Nagykarácsony, Róbert-völgy	A
Borzas macskamenta (<i>Nepeta parviflora</i>)	Előszálás, Előszálási löszvölgy	A

12. táblázat: NBmR monitorozásra kijelölt fajok

Egyéb Kelet-Mezőföldi löszvölgyek területén végzett felmérésekből előkerült, a fenntartási terv szempontjából fontos, az Élőhelyvédelmi Irányelv függelékében felsorolt fajokat az alábbiakban röviden ismertetjük.

Nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*) a löszvölgyek aljában található vizes élőhelyeken feltehetőleg előfordul. A jelenlét megállapítására elegendő az imágók regisztrálása. A területen előforduló populáció nagyságának megállapítása történhet sáv menti mintavétellel, illetve egyedi fogás-jelölés-visszafogásos vizsgálattal.

Farkasalmalepke (*Zerynthia polyxena*): A területen faj jelenléte egyelőre nem bizonyított, azonban a faj megléte valószínűsíthető, ennek érdekében a területen célzott kutatást kell végezni. A jelenlét megállapítására elegendő az imágók regisztrálása. A területen előforduló populáció nagyságának megállapítása történhet sáv menti mintavétellel, illetve egyedi fogás-jelölés-visszafogásos vizsgálattal.

Skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*): Előkerülése a terület erdőszültebb részéről, út menti fasorokból várható, célzott kutatás szükséges állományainak felderítésére. Az imágók felmérésére legalkalmasabb a késő őszi, téli időszak, amikor az imágók a fák kérge alatt tanyáznak. Lárvját egész évben meg lehet találni a fák elváló kérge alatt.

Célzott kutatásra lenne szükség annak eldöntésére, hogy az Élőhelyvédelmi Irányelv függelékeiben felsorolt kétéltű- és hüllőfajok közül melyek fordulnak elő a területen. Valószínűsített fajok a vöröshasú unka (*Bombina bombina*), zöld levelibéka (*Hyla arborea*), rézsikló (*Coronella austriaca*), zöld gyík (*Lacerta viridis*). Javasoljuk az Élőhelyvédelmi Irányelv IV. függelékeben felsorolt, a területen feltehetőleg előforduló, kétéltű és hüllőfajokkal együtt ez előbbi két faj célzott kutatását és a feltárt fajok populációinak felmérését. A jelenlét megállapítására elegendő az egyes fajok regisztrálása, a fajok monitorozása transzekt mentén történő számlálással, hang alapján történő állomány nagyság becsléssel történhet.

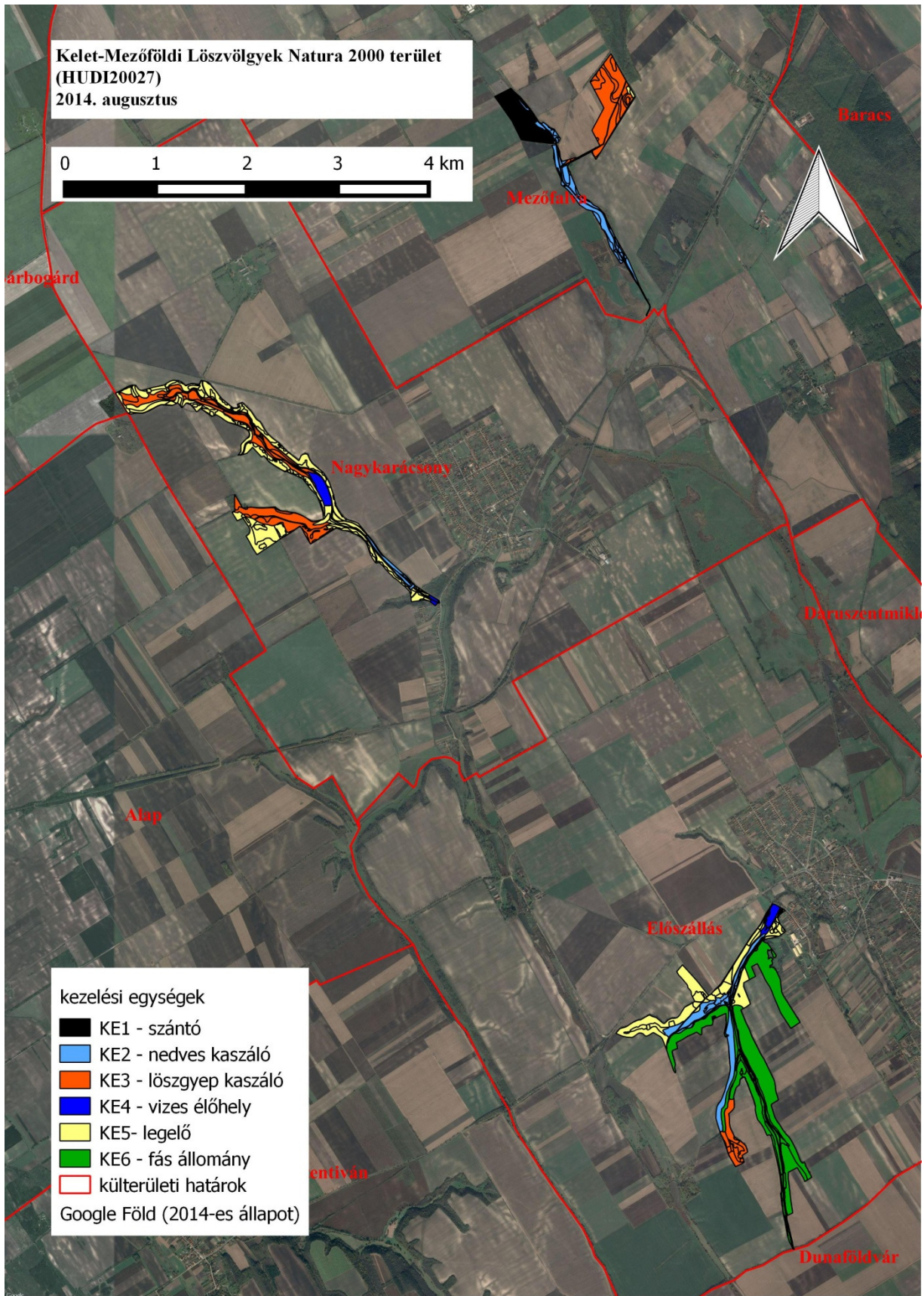
Az elkészült élőhelytérkép frissítése 10-12 éves ciklusonként szükséges. A térképezés során külön figyelmet kell fordítani az élőhelyeket veszélyeztető növényfajokra, így a selyemkóróra (*Asclepias syriaca*), a kanadai aranyvesszőre (*Solidago canadensis*), a zöld juharra (*Acer negundo*). Az élőhelytérkép készítésekor vizsgálni kell, hogy a kezelési tervben javasolt kezelések milyen hatással vannak az egyes élőhelytípusokra. Az élőhelytérkép készítésének szempontjai, módszertana NBmR élőhely-térképezés protokollban kidolgozott elvek szerint kell, hogy készüljön (Takács, Molnár szerk. 2009), azzal a kiegészítéssel, hogy a Nemzeti Élőhelyosztályozási Rendszer szerint kategorizált vegetációs egységeket be kell sorolni az Élőhelyvédelmi Irányelv I. sz. mellékletében felsorolt élőhelytípusokba is.

3.2.5. Mellékletek

Kezelési egység térkép:

Kelet-Mezőföldi Lössvölgyek Natura 2000 terület
(HUDI20027)
2014. augusztus

0 1 2 3 4 km

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében

A tervezési terület egésze a Kelet-Mezőföldi löszvölgyek (HUDI20027) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területekbe tartozik, tehát a tervezési területre alapvetően a 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet az irányadó.

A fent hivatkozott Natura 2000 területen belül ex lege védett a 0160 számú Bolond-vár nevű földvár, mely azonban határozatlanban nincs kihirdetve.

Továbbá a terület 99,2%-a az országos ökológiai hálózat magterülete és ökológiai folyosója is egyben, melyről a Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény rendelkezik.

A mezőgazdasági támogatások igénybevételéhez az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtott agrár-környezetgazdálkodási támogatások igénybevételének részletes feltételeiről (MTÉT, AKG) szóló 61/2009 (V. 14) FVM rendelet nyújt segítséget.

A Natura 2000-es gyepterületek esetében a gazdálkodóknak a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18) Kormányrendelet előírásait kell betartania. Az ehhez nyújtandó támogatás részleteiről, és az igénylés menetéről az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura2000 gyepterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 128/2007. (X. 31.) FVM rendelet rendelkezik.

Erdőkre a 612. sz. Sárosdi Erdészeti Tervezési Körzet 2. Erdőterve (érvényes 2008. január 1. – 2017. december 31.) van érvényben, és általánosságban érvényes az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény. . A Natura 2000 területen található magántulajdonú erdőterületekre az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet érvényes. Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az erdőszerkezet átalakításához nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 139/2009. (X. 22.) FVM rendelet alapján normatív, területalapú, vissza nem térítendő támogatás igényelhető a egyes fafajcserés szerkezet-átalakítási beavatkozások finanszírozására. A tevékenységek során be kell tartani a vízbázisok, távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízi létesítmények védelméről szóló 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet előírásait

A vadlétszám szabályozásáról a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény végrehajtásának szabályairól szóló 79/2004 (V. 4.) FVM rendelet rendelkezik.

A csatornák, vízfolyások menetén általánosan alkalmazandó a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 83/2014. (III. 14.) Kormányrendelet.

A gyepterületek egy része nem hasznosított, a jelenleg fennálló használati viszonyok is tisztázatlanok. Tulajdonosi szerkezet alapján kb 89%-ban magántulajdonban vannak a gyepek, a maradék 11% önkormányzati, illetve állami tulajdonban van.

Talajvédelmi szempontból a talaj védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvényben foglaltak a mérvadóak.

A kezelési javaslatok megvalósítása esetén a fentebb összefoglalt körülményeket kell figyelembe venni.

3.3.1. Agrártámogatások

a. Jelenlegi működő agrártámogatási rendszer:

A területen előforduló élőhelytípusok alapján a megfelelő művelési ágak szerint az alábbi támogatások vehetők igénybe

Erdőkre:

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az erdészeti potenciál helyreállítására nyújtandó támogatások igénybevételének részletes szabályairól szóló 32/2008. (III. 27.) FVM rendelet alapján normatív, vissza nem térítendő támogatás igényelhető a természeti katasztrófa (pl. vízkár, szélkár, tűzkár) által sújtott területeken az erdészeti potenciál helyreállítására, valamint a másodlagos erdőkárok megelőzésére:

- alaptámogatás: (a) erdőfelújítást megelőző terület-előkészítés, a károsodott faállomány letermelése, (b) első kivitelű erdősítés vagy pótlás, (3) töre vágás vagy sarjaztatás
- kiegészítő támogatás: (a) bakhátak létesítése, (b) 10 fokot meghaladó lejtésű területen padka létesítése, (c) 15 fokot meghaladó lejtésű területen rözsefonat vagy talajfogó gát létesítése

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az erdőszerkezet átalakításához nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 139/2009. (X. 22.) FVM rendelet alapján normatív, területalapú, vissza nem térítendő támogatás igényelhető az alábbi fafajcserés szerkezet-átalakítási beavatkozások finanszírozására:

- erdőállomány alatti erdősítéssel történő szerkezetátalakítás
- tarvágást követő szerkezetátalakítás: (a) fafajcserével, (b) fafajcserével, tuskózással, gyökérfésüléssel, (3) fafajcserével, fainjektálással vagy tuskókenéssel
- állománykiegészítéssel történő szerkezetátalakítás

A Natura 2000 területen található magántulajdonú erdőterületekre az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet érvényes

Szántókra:

Jelenleg a gazdálkodók a területen a következő AKG támogatást veszik igénybe:

- BA) Extenzív gyepgazdálkodási célprogram

A Kelet-Mezőföldi löszölgyek területét 40 MEPAR blokk érinti. Jelenleg a területből 257,36 ha támogatható.

Gyepekre:A gazdálkodók jelenleg a területalapú támogatást és a Natura 2000 támogatást tudják igénybe venni a területre. A támogatási forrásokról a gazdálkodók tudnak.

Az ehhez nyújtandó támogatás részleteiről, és az igénylés menetéről az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura2000 gyepterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 128/2007. (X. 31.) FVM rendelet rendelkezik

b. Javasolt agrártámogatási rendszer:

Az élőhelyek mozaikos eloszlása miatt gazdának pillanatnyilag nem éri meg a élőhelyek szerint eltérő módon művelni a területet. Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtott agrár-környezetgazdálkodási támogatások igénybevételének részletes feltételeiről (MTÉT, AKG) szóló 61/2009 (V. 14) FVM rendelet, a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18) Kormányrendelet előírásait, valamint az ehhez nyújtandó támogatás részleteiről, és az igénylés menetéről az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura2000 gyepterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 128/2007. (X. 31.) FVM rendelet módosítása javasolt annak érdekében, hogy a hektár alapú támogatási rendszer helyett a területfüggő támogatás valósulhasson meg. A gazdálkodók értékmegőrző tevékenységet végeznek, és a jelenlegi támogatási összeg mellett nem éri meg a gazdálkodás. Kis, értékes területekre a nagyobb támogatási összeg motiválttá teheti a gazdálkodókat, mert nehezebb kezelni és betartani az előírásokat kis területen, mint sok száz hektáron. Jelenleg kevesebb a kompenzáció, mint a költség. A támogatások szeparálása előnyösen hatna a terület művelésére, mivel a jelenlegi támogatási rendszer a nagy területeken gazdálkodóknak kedvez.

3.3.2. Pályázatok

A területen jelenleg pályázat nem fut.

3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök

Eszköz típusa	Célcsoport	Címzett	Időpont	Levelek, e-mailek, résztvevők száma
terepbejárás	területileg érintett nemzeti park igazgatóság	Vértesi-Mezőföldi Tájégség	2013.05.09.	Résztvevők száma 2 fő.
falugazdászok levélben történő megkeresése	falugazdászok	érintett járási hivatalok	2013.05.13.	1 db levél
erdészeti igazgatóság levélben történő megkeresése	erdészeti igazgatóság	Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Erdészeti Igazgatósága	2013. 11.26.	1 db levél
tervegyeztetés	területileg érintett nemzeti park igazgatóság	Vértesi-Mezőföldi Tájégség	2014.01.14.	2 fő
szakmai terepbejárás	gazdálkodók, érintett hatóságok	33 gazda vagy szervezet	2014.05.26.	15 fő
gazdafórum	gazdálkodók, települési önkormányzatok	3 szervezet, 1 mezőgazdasági vállalkozás, 2 magángazdálkodó	2014.08.11.	4 fő
önkormányzati közzététel	gazdálkodók, tulajdonosok, települési önkormányzatok	Mezőfalva, Nagymarás, Előszállás önkormányzata	2014.08.01.- 2014.08.15.	-
véleményezési kérelem	területileg érintett hatóságok	területileg érintett hatóságok	2014.08.15.	32 db e-mail és ugyanennyi levél
honlap	lakosság		2013.01.01 2014.08.31	-

13. táblázat: Felhasznált kommunikációs eszközök

A Kelet-Mezőföldi löszvölgyek (HUDI20027) Natura 2000 terület fenntartási tervének elkészítése és az egyeztetési folyamat során az alábbi megkeresések történtek:

- 2013. május 13-án az illetékes járási hivatal írásbeli megkeresése történt, melyben a falugazdászok közreműködésében bízunk. A kérdéseket tartalmazó lista mellékletként megküldésre került a falugazdászok részére. Nem kaptunk választ.
- 2013. május 9-én megtörtént a terület bejárása, melynek során a gyepek aktuális állapotának felmérése, és az általános problémák megtárgyalása történt meg.

- 2014. május 26-án szakmai terepbejárás történt, amelynek során a területen gazdálkodókkal, valamint az érintett hatóságok képviselőivel történt egyeztetés.
- 2014. augusztus 11-én gazdafórum keretében ismételen megtörtént a terv egyeztetése. Erre az eseményre kifejezetten a területen ténylegesen gazdálkodó érintetteket vártuk.
- a fenntartási terveket 2014 augusztus 4-én megküldtük az érintett önkormányzatoknak kifüggesztésre.
- Augusztus 15-én megküldtük e-mailen majd postai úton is az érintett hatóságoknak a tervet, a véleményeket augusztus 25-ig vártuk vissza.

3.4.2. A kommunikáció címzettjei

A Kelet-Mezőföldi löszvölgyek Natura 2000 terület fenntartási terv egyeztetése során a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság által az alább felsorolt érdekelt megkeresése történt meg. A megkeresettek a következők:

1. terepbejárás:

- a. **címzett:** Vértesi-Mezőföldi Tájegység
- b. **résztevők száma:** 2 fő
- c. **alátámasztó dokumentum:** menetlevél

2. falugazdászok levélben történő megkeresése:

- a. **címzett:**
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Dunaújvárosi Járási Hivatala;
- b. **érintettek száma:** 1 járási hivatal
- c. **alátámasztó dokumentum:** kiküldött 1 db levél

3. erdészeti igazgatóság levélben történő megkeresése:

- a. **címzett:** Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Erdészeti Igazgatósága
- b. **érintettek száma:** 1 erdészeti igazgatóság
- c. **alátámasztó dokumentum:** kiküldött 1 db levél

4. szakmai terepbejárás

- a. **címzett:** helyben érintett gazdálkodók, illetve hivatalok
 - Előszállás Nagyközség Önkormányzata
 - Dunaújvárosi Járási Hivatal
 - Mezőfalva Nagyközség Önkormányzata
 - Nagykarácsony Község Önkormányzata
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Földhivatala
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatóság
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság
 - Nemzeti Agrárgazdasági Kamara
 - Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetsége MAGOSZ Központ
 - Pest Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága
 - MME Fejér Megyei Helyi Csoport
 - Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Dél-Dunántúli Regionális Területi Iroda, Székesfehérvári Iroda
 - Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Fejér Megyei Kirendeltség
 - Nemzeti Környezetügyi Intézet Közép-dunántúli Kirendeltség
 - Közép-dunántúli Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség
 - Fejér Megyei Rendőr-főkapitányság

- Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Vadászati és Halászati Osztály
 - Nemzeti Földalapkezelő Szervezet Fejér Megyei Területi Iroda
 - Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság
 - Közép-dunántúli Vízügyi Hatóság
 - Nagykar Kft
 - Vízgazdálkodási Társulatok Országos Szövetsége (VTOSZ)
 - Mezőfalvai Zrt. Földtulajdonosi Közösség
 - Nagykarácsonyi Karácsony Vadásztársaság
 - Országos Erdészeti Egyesület
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal Főépítési Iroda
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály
 - Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Igazgatóság
 - Magyar Természetvédők Szövetsége (MTVSZ)
 - Fülöp Jánosné
 - Domanyek András
- b. **résztevők száma:** 15 fő
- c. **alátámasztó dokumentum:** jelenléti ív, emlékeztető (4. számú melléklet)

5. **gazdafórum:**

- a. **címzett:** helyben érintett gazdálkodók, illetve mivel közvetlen elérhetőségük nem volt meg, ezért a
- Magán Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetsége MAGOSZ Központ
 - Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége
 - Nemzeti Agrárgazdasági Kamara
- segítségét kértük a gazdálkodók kiértékelésében. Két gazdálkodó elérhetősége megvolt, így őket közvetlenül is tudtuk értesíteni.
- Fülöp Jánosné
 - Domanyek András
- b. **résztevők száma:** 4 fő
- c. **alátámasztó dokumentum:** jelenléti ív, emlékeztető (5. számú melléklet)

6. **önkormányzati közzététel**

- a. **címzett:**
- Előszállás Nagyközség Önkormányzata
 - Mezőfalva Nagyközség Önkormányzata
 - Nagykarácsony Község Önkormányzata
- b. **érintettek száma:** 3 hivatal
- c. **alátámasztó dokumentum:** 3 db postai levél, 3 db igazolás (6. számú melléklet)

7. **véleményezési kérelem**

- a. **címzett:**
- Dunaújvárosi Járási Hivatal

- Fejér Megyei Kormányhivatal Földhivatala
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatóság
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság
 - Nemzeti Agrárgazdasági Kamara
 - Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetsége MAGOSZ Központ
 - Pest Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága
 - MME Fejér Megyei Helyi Csoport
 - Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Dél-Dunántúli Regionális Területi Iroda, Székesfehérvári Iroda
 - Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Fejér Megyei Kirendeltség
 - Nemzeti Környezetügyi Intézet Közép-dunántúli Kirendeltség
 - Közép-dunántúli Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség
 - Fejér Megyei Rendőr-főkapitányság
 - Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Vadászati és Halászati Osztály
 - Nemzeti Földalapkezelő Szervezet Fejér Megyei Területi Iroda
 - Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság
 - Közép-dunántúli Vízügyi Hatóság
 - Nagykar Kft
 - Vízgazdálkodási Társulatok Országos Szövetsége (VTOSZ)
 - Mezőfalvai Zrt. Földtulajdonosi Közösség
 - Nagykarácsonyi Karácsony Vadásztársaság
 - Országos Erdészeti Egyesület
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal Főépítész Iroda
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály
 - Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Igazgatóság
 - Magyar Természetvédők Szövetsége (MTVSZ)
 - Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület
 - Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége
 - Veszprémi Bányakapitányság
- b. **beérkezett vélemények száma:** 10 db levél
- c. **alátámasztó dokumentum:** kiküldött postai levelek és e-mailek

3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel

Véleményalkotó	Időpont	Vélemény	Beépült-e a tervbe - indoklás
Fejér Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal Állami Főépítész Iroda	2014. augusztus 21.	Fejér Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal Állami Főépítész Iroda	-

Fejér Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály	2014. augusztus 28.	A fenntartási terv átnézeti térképe alapján megállapították, hogy a terület nyilvántartott műemléki értéket nem érint.	-
Fejér Megyei Kormányhivatal Dunaújvárosi Járási Hivatal	2014. augusztus 27.	Javaslat, észrevétel nem érkezett.	-
Fejér Megyei Kormányhivatal Növény-és Talajvédelmi Igazgatósága	2014. augusztus 22.	A talaj felső rétegének eltávolítása csak a talajvédelmi hatóság engedélyével lehetséges. A csatornakotrásból kikerülő anyag termőföldön történő elhelyezése is engedélyköteles. Minden új épület, építmény termőföldön történő létesítését meg kell előznie az ingatlanügyi hatóság végleges, más célú hasznosítást engedélyező határozata, mely magában foglalja a talajvédelmi hatóság szakhatósági állásfoglalását.	A véleményt a hatóság a Fejér megyét érintő Natura 2000 terület ek vonatkozásában adta. A Kelet-Mezőföldi löszvölgyben nincs olyan előírás, illetve fajvédelmi javaslat, ami a talaj felső rétegének eltávolítását írja elő, ezért az Igazgatóság véleménye jelent tervnél nem releváns
Fejér Megyei Rendőrfőkapitányság	2014. augusztus 26.	A közbiztonsági területet érintő észrevételük, vagy javaslattételük nincs.	-
Közép-Dunántúli Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség	2014. augusztus 25.	A fenntartási tervhez észrevételt, javaslatot nem tettek, annak tartalmával és célkitűzéseivel kapcsolatban nem emeltek kifogást	-
Közép-Dunántúli Vízügyi Hatóság	2014. augusztus	A három területegység közül a mezőfalvi és a nagykarácsonyi területen található állandó jellegű vízfolyás. Vízügyi üzemeltetése engedéllyel rendelkező vízhasználó nem települt ezekre a vízfolyásokra. A kezelői feladatokat a Dunaújvárosi Vízitársulat látja el. vízelvezetés, árkok karbantartása nem javasolt a vizes élőhelyek fenntartása érdekében. A tevékenység területe vízbázis védőterületet nem érint. A vizes területekre vonatkozó előírásokat be kell tartani.	-
Közép-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság	2014. szeptember 5.	A tárgyi Natura 2000 terület érinti a Mocsár-patak MÁV feletti szakaszt, a bolondvári-árok alsó szakaszát, a Karácsonyvölgyi-árkot és mellékágát (Nagyvölgy), valamint a lak-patak halastó fölötti szakaszát. A fenntartási tervben szereplő V16 és V58 előírások csak többletforrás biztosítása esetén hajthatók végre. Célszerű enne meghatározni a többletmunkák (szállítás, ártalmatlanítás) elvégzését biztosító költségviselőt és a finanszírozás módját. A korábbi évek tapasztalata alapján a karácsonyvölgyi-árkon a fenntartási feladatok elhagyása esetén a nádas terjedése jellemezte a területet. A lak-patak felső szakaszán vízmosásmegkötő műtárgyak épültek, ezek ellenőrzése, esetleges karbantartása a fenntartási feladatok részét képezik.	A fenntartási tervben szereplő előírás-javaslatok nem kötelező érvényűek. Vállalásuk önkéntes, és csak abban az esetben elvárható, ha a létrejövő többletköltségre rendelkezésre áll forrás.
Magyar Bányászati és Földtani Hivatal Veszprémi	2014. augusztus 26.	Tárgyi kezelési terv szakterületébe tartozó kérdései tekintetében nem érintett, javaslatot	-

Bányakapitányság		nem tesz, kifogást nem emel.	
Pest Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága	2014. augusztus 25.	Véleménye alapján a 2009. évi XXXVII. törvény hatálya alá tartozó területeken attól, valamint a végrehajtására kiadott 153/2009. (XI. 13.) FVM rendelet előírásaitól, továbbá a körzeti erdőterv elkészítésének folyamatában megjelent, illetve megjelenő miniszteri rendeletektől eltérő módon történő szabályozás fenntartási szinten nem lehetséges. Előírások csak akkor tehetők, ha együttesen fennáll, hogy az érvényes szabályozókkal összhangban vannak, a terület kezelője önként vállalja és a felmerülő többletköltségeket a kezelőnek megtéríti. A Natura 2000 területeken található idegenhonos fajok állományai nem jelölő élőhelyek, az ott folyó gazdálkodás alapkövetelménye, hogy a jelölő élőhelyeket nem veszélyeztethetik. Az erdőgazdálkodás célja a védelmi és közjóléti funkciók érvényesülése mellett a faanyagtermelés. Magántulajdonostól kompenzáció nélkül nem várható el a hozamról való önkéntes lemondás. Az egyes erdős kezelési egységeknél az E04, E05, E06, E29, E30, E31, E35, E47, E51, E57, E63, E65 és E67 előírás-javaslatok esetében jelezte, hogy erdészeti szempontból nem, vagy nem minden esetben tarthatók.	A tervbe beépült. - A terv több pontján szerepel, hogy az itt megfogalmazott előírások csupán javaslatok, azok nem számonkérhetők, nem kötelezően betartandó előírások. A tervben megfogalmazott javaslatok nincsenek ellentétben a fent hivatkozott jogszabályokkal. Minden előírás-javaslat előtt kiemelten hangsúlyozzuk, hogy csak a tulajdonos beleegyezésével, önkéntes alapon betartandók. A 3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében c. fejezetben szerepel, hogy a Natura 2000 területen található magántulajdonú erdőterületekre az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet vonatkozik, tehát a hozamról való kompenzáció nélküli lemondás semmiképpen nem elvárás. - A fenntartási terv érvényességi ideje alatt új erdőtervek fognak készülni. A következő erdőtervezési ciklusban a fenntartási tervek a megalapozó dokumentáció részét fogják képezni, ezért fontosnak tartjuk jelezni a természetvédelmi szempontból javasolt változtatásokat.

14. táblázat: Beérkezett vélemények és azok tervbe építése